

Україно, дихай!

До відкриття нового театрального сезону в Херсонському музично-драматичному театрі ім. М. Куліша представили прем'єру, піднявши болючу тему — заробітчанства

[Алла Підлужна](#)

5 жовтня, 2017 - 17:26

СЦЕНА З ВИСТАВИ «МЕЖА, АБО У КОНТЕЙНЕРІ» / ФОТО НАДАНО ЛІТЧАСТИНОЮ ТЕАТРУ

Над виставою «Межа, або У контейнері» К. Кеяну працював режисер із Румунії Раду Гілаш. Він же автор сценічної версії твору. Тема заробітчанства за кордоном, еміграції, гонитва за кращою долею, бажання виїхати зі своєї країни охопила світ. Менш розвинені країни «поставляють» своїх робітників у більш розвинені, на їхньому місці опиняються люди з країн третього світу, а на їхньому — ще бідніші... Колообіг заробітчан загрозливо поширюється.

Ця болюча тема стає предметом сценічного дослідження Р.Гілаша у виставі «Межа, або У контейнері». Перенесенням подій на ґрунт українських реалій, режисер створює картину впізнаваної страшної дійсності. Сценографічний образ підтримує й увиразнює задум постановника. Дійсність як існування різних контейнерів, які пересувають, вантажать, переправляють, змінюючи маршрут відповідно до потреби. Сценограф і художник по костюмах Ольга Гоноболіна створює конкретний і водночас примарний світ, зашиваючи простір Сцени під дахом холодним металевим профілем, обшивкою контейнерів. Сцена має другий рівень. На цій надбудові, наче у вертепній скрині, — найвище, «горнє», надія...

Справжністю вражатиме музика рок-групи (музичне оформлення — Олег Коструб, Артем Філенко), яка інструментальним супроводом налаштовуватиме, коментуватиме, підсилюватиме, нагнітатиме, ілюструватиме, створюватиме дивовижне живе поле звуків і ритмів, котрі

емоційно суттєво підсилять драматичну дію. За завісою посередині другого рівня оживатиме минуле, зміст якого з'ясується у фіналі вистави. Із самого початку відбувається динамічний старт сюжетної інтриги. Відкриється завіса, у лікарні жінка народжує дитину. Лікарі навколо стомлені, байдужі й озлоблені, вони кричать: «Дихай, дихай!»

Режисер Р. Гілаш вигадав потужну метафору, де в емоційній напрузі поєднав два плани, конкретний реальний і образний узагальнюючий. Світ як скупчення контейнерів, кожна країна є певною вантажною одиницею, яку переміщують, перевозять, тягнуть в той чи інший бік, долучають до інших контейнерів. І серед цієї безлічі — жовто-блакитний контейнер, в якому розгорнуться події. Трьох українців-заробітчан зведуть тут непрості обставини життя. Сутність їхніх особистостей стає зрізом певних типових рис сучасних українців. Микола (Євген Гамаюнов) і Віталій (Руслан Вишневецький) — бувалі заробітчани. Вони й під дном фур на запасному колесі кордон перетинали, і прикордонників дурили, й замість водійського крісла «везли» на собі водія автомобіля, й купували паспорти інших країн, легко відмовляючись від власного імені, долі, нації, батьківщини. Зраджені рідною землею, вони без вагань зраджують і її. Актори Є. Гамаюнов та Р. Вишневецький змальовують своїх героїв з точними нюансами рис характерів земляків, які опиняються в обставинах, де треба вижити будь-якою ціною. То ж вкрати, обдурити, обхитрувати, обвести, обкрутити — все це робиться без усіляких озирань на сумління чи людські чесноти. Гамаюнов і Вишневецький працюють на бездоганній ноті майстерності, віртуозно,

колоритно й соковито вимальовуючи життєву історію свого персонажа.

Розповідь кожного перетворюється на виразну й своєрідну міні-виставу, котра органічно існує у загальній тканині дійства.

Молодий хлопець Андрій (Костянтин Рогань) — образ українця, ровесника української Незалежності, який теж вимушений стати заробітчанином. Він, як і його батьківщина, яка опинилася затиснутою серед войовничих контейнерів, не сподівався, що буде так страшно і треба буде плисти через океан у запечатаному ящику і дихати лише через тоненьку трубочку. Андрій-Рогань наївний і відкритий, вимушений вирости без матері-заробітчани, яка живе в Італії. Мама (Ружена Рубльова) віддає синові кров'ю зароблені гроші і їх, обнімаючи малого, без вагань витягне з кишені земляк, у якого інший земляк тільки-но вкрав паспорт... Яка виразна конструкція підтримки!

Вистава б'є по нервах, свідомості, викрешує надзвичайні емоції. Від ситуації, розказаної з відвертістю художньої публіцистики, стає моторошно. Простір театру і справжнього життя перетинаються й проникають один в одного. Мамі, яка народжувала Андрія, кричали: «Дихай!». Так і молодій країні, що тільки виникала в муках і протистоянні, наказували: «Україно, дихай!» — і вона виборювала свою незалежність, ставала на ноги, боролась за перемогу, приймала життя патріотів, відданні за її свободу і гідність. І на що перетворилась вона, якщо українці, колись достойні й горді духом, стали зневіреними й скривдженими? Згодними, задихаючись у контейнерах, бігти засвіти з рідної країни!

Фінал вистави — апогей образної емоційності. Розчахуються стіни контейнера. Підвішений на натягнутих тросах, Андрій-Рогань балансує на них у намаганні втриматися і дихає через тоненьку трубочку. Цим слабким струмочком повітря він з'єднаний, наче пуповиною, з матір'ю. Вона, як захисниця усіх синів світу, у розпачі благає: «Синку, дихай»!

Так, у нашому «жовто-блакитному контейнері», поставленому на межу, люди не живуть, а балансують на обставинах у намаганні вижити. Підтримка вищих сил відчувається: «Україно, дихай!». Та чи стане кисню...+

Алла ПІДЛУЖНА, театрознавець Херсон — Київ

Рубрика:

[Культура](#)

Газета:

[№178-179, \(2017\)](#)